

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

561Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ –
JDE 62 – INTERACTIO, 9.6.2021 – 10.6.2021

Ψήφισμα με θέμα «Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2022 με βάση το έργο της ειδικής ομάδας “Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2022”»

(2021/C 341/01)

Εισηγητές: η κ. **Mariya MINCHEVA**ο κ. **Stefano PALMIERI**ο κ. **Jan DIRX**

Κατά τη σύνοδο ολομέλειάς της που πραγματοποιήθηκε στις 9 και 10 Ιουνίου 2021 (συνεδρίαση της 9ης Ιουνίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε το ακόλουθο ψήφισμα με 175 ψήφους υπέρ και 2 αποχές.

1. Εισαγωγή

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) έχει παρατηρήσει ότι από το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021 προκύπτει ότι οι έξι πρωταρχικές φιλοδοξίες που επέλεξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή, Μια οικονομία στην υπηρεσία των ανθρώπων, Μια ισχυρότερη Ευρώπη στον κόσμο, Προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής και Μια νέα ώθηση για την ευρωπαϊκή δημοκρατία) παρέχουν ένα ισχυρό πλαίσιο για την εκπόνηση των προγραμμάτων εργασίας. Για τον λόγο αυτό, η ΕΟΚΕ κατάρτισε εκ νέου το παρόν ψήφισμα με τη συμβολή της στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2022 όσον αφορά τις εν λόγω έξι πρωταρχικές φιλοδοξίες.

1.2. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι, δεδομένης της διάρκειας της πανδημίας COVID-19, η τοποθέτηση της ευρωπαϊκής οικονομίας στη σωστή πορεία για βιώσιμη μετάβαση, ανάπτυξη και απασχόληση και η εξασφάλιση ευημερίας για τους Ευρωπαίους και τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς και τις ευρωπαϊκές εταιρείες θα πρέπει να παραμείνει ύψιστη προτεραιότητα οικονομικής πολιτικής της ΕΕ στα επόμενα έτη. Ως εκ τούτου, η ανάγκη για ανάκαμψη και ανασυγκρότηση μετά την πανδημία θα πρέπει επεκταθεί εκ νέου πλήρως και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2022.

1.3. Η τρέχουσα κατάσταση με την πανδημία στην Ευρώπη αυξάνει τη φτώχεια και την ανισότητα· για αυτό οι πόροι πρέπει να διοχετευθούν όπου χρειάζονται περισσότερο προκειμένου να διασφαλιστούν ευκαιρίες, να δημιουργηθεί ποιοτική απασχόληση, να μειωθεί η φτώχεια και ο αποκλεισμός, να προωθηθεί η επιχειρηματικότητα, η αναβάθμιση δεξιοτήτων και η μετεκπαίδευση και να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες. Όπως διακήρυξαν τα όργανα της ΕΕ, οι κοινωνικοί εταίροι, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τα κράτη μέλη στην κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο τον Μάιο του 2021, τόσο οι επενδύσεις όσο και οι μεταρρυθμίσεις πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την έξοδο από την οικονομική και κοινωνική κρίση, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Ευρώπης σε μελλοντικούς κλυδωνισμούς, με βάση βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, αξιοπρεπή εργασία και κοινωνική δικαιοσύνη.

1.4. Σε αυτή ακριβώς την περίοδο, η ΕΟΚΕ θα ήθελε να τονίσει ότι η ΕΕ, και συνεπώς το σύνολο της ενωσιακής πολιτικής, βασίζεται και θα πρέπει να βασίζεται στους στόχους και τις αξίες της ΕΕ που ορίζονται στη Συνθήκη της Λισαβόνας και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τις αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Για την ΕΟΚΕ, το πρόγραμμα

εργασίας θα πρέπει να επικεντρώνεται στην αναδιάρθρωση και τη βελτίωση της οικονομίας και της κοινωνίας μας με βάση τις ακόλουθες αξίες: πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς· επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ)· ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας· και επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας στην ΕΕ το αργότερο έως το 2050 και διασφάλιση της χρηστής διακυβέρνησης και της δημοκρατικής λογοδοσίας.

1.5. Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι οι κύριες προκλήσεις τις οποίες όλοι αντιμετωπίζουμε και οι ριζικές αλλαγές στην οικονομία μας, στον τρόπο αντιμετώπισης της φύσης και του περιβάλλοντος και στις ζωές μας, οι οποίες είναι απαραίτητες για έναν πραγματικά βιώσιμο κόσμο, θα αντιμετωπιστούν με επιτυχία μόνο με την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και των οργανώσεών τους.

1.6. Η ΕΟΚΕ σημειώνει με λύπη στο Ψήφισμα σχετικά με τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ) πως οι εθνικές αρχές δεν μερίμνησαν παρά ελάχιστα για τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στην κατάρτιση των ΕΣΑΑ τους. Η σημασία και η χρησιμότητα που έχει η ενεργός συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στις πολιτικές και την εφαρμογή των πολιτικών αποδεικνύεται επίσης στη μελέτη της ΕΟΚΕ με τίτλο «Η ανταπόκριση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 και τα συνακόλουθα περιοριστικά μέτρα που υιοθέτησε η Ευρώπη», που παρουσιάσαμε την άνοιξη⁽¹⁾, και στο Βραβείο της Κοινωνίας των Πολιτών⁽²⁾ για τη δραστηριοποίηση των κοινωνικών φορέων κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

1.7. Ως εκ τούτου, καλούμε εκ νέου την Επιτροπή να διορθώσει τις ελλείψεις αυτές κατά τις φάσεις υλοποίησης και αξιολόγησης των ΕΣΑΑ με τη θέσπιση πιο επίσημων διαδικασιών οι οποίες θα διευκολύνουν τις πραγματικές ανταλλαγές. Η ΕΟΚΕ, επομένως, αναμένει ότι η Επιτροπή θα αναγνωρίσει, στο πρόγραμμα εργασίας του επόμενου έτους, τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην εφαρμογή των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, τη διαδικασία επανεξέτασής τους και την παρακολούθησή τους. Σε αυτό το πλαίσιο, υποθέτουμε πως οι 20 αρχές του Ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (ΕΠΚΔ), ως καθοδηγητικό μέσο για την κοινωνική πολιτική της ΕΕ, θα βρίσκονται επίσης στο επίκεντρο της στρατηγικής ανάκαμψης, ώστε να διασφαλίζεται ότι η ψηφιακή και η πράσινη μετάβαση είναι δίκαιες και ισότιμες. Ο καθοριστικός ρόλος των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ως συνδιαμορφωτών του μέλλοντος της Ευρώπης στη διάσχεση για το Μέλλον της Ευρώπης πρέπει επίσης να αντικατοπτρίζεται στις δραστηριότητες της Επιτροπής.

1.8. Η ενιαία αγορά εξακολουθεί να αποτελεί βασικό μοχλό της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της ΕΕ και, κατ' επέκταση, καταλυτικό παράγοντα για την ανάκαμψη και την ανασυγκρότηση της οικονομίας τόσο σε επίπεδο μεμονωμένων κρατών μελών όσο και σε επίπεδο ΕΕ συνολικά. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι πρέπει να αρθούν τυχόν εμπόδια και να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη διασυνοριακή ροή αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων, δεδομένων και προσώπων. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να αποκατασταθεί όσο το δυνατόν συντομότερα η ελευθερία κυκλοφορίας στην ενιαία αγορά υπό τους όρους που επικρατούσαν πριν από την πανδημία COVID-19, να εμβυθυνθεί η εν λόγω ελευθερία σε όλους τους τομείς και να δοθεί έμφαση στον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να βελτιωθεί περαιτέρω η ευρωστία των αλυσίδων εφοδιασμού και των αξιακών αλυσίδων μέσω διαφοροποιήσεων με γνώμονα τις επιχειρήσεις.

1.9. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την έγκριση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Ωστόσο, η πρακτική εφαρμογή του συνδέεται με ορισμένους κινδύνους. Ήδη έχει καθυστερήσει η διαδικασία κύρωσης της απόφασης για τους ίδιους πόρους⁽³⁾ η οποία θα επιτρέψει στην ΕΕ να δανείζεται τα απαραίτητα κεφάλαια στις κεφαλαιαγορές. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για την έλλειψη επαρκούς ενημέρωσης όσον αφορά τις πρακτικές ρυθμίσεις για έκδοση των απαραίτητων ομολόγων τα οποία θα χρηματοδοτήσουν τον μηχανισμό⁽⁴⁾. Παράλληλα, θα πρέπει να παρακολουθείται στενά η συνοχή ανάμεσα στους εμβληματικούς τομείς τους οποίους έχει προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το πραγματικό θεματικό περιεχόμενο των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Υπάρχει κίνδυνος να μην ανακάμψουν όλα τα κράτη μέλη ταυτόχρονα. Η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει την ταχεία έγκριση των υποβληθέντων σχεδίων, με την επιφύλαξη ότι τυχόν καθυστέρηση θα μπορούσε να οδηγήσει σε διεύρυνση του χάσματος μεταξύ των κρατών μελών και εντός τμημάτων κάθε εθνικής οικονομίας.

1.10. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής στην πανδημία COVID-19⁽⁵⁾, στην οποία η Επιτροπή διατυπώνει την πρόθεσή της να αποφασίσει σχετικά με μελλοντική απενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης μετά από συνολική αξιολόγηση της κατάστασης της οικονομίας βάσει ποσοτικών κριτηρίων, δηλαδή του επιπέδου της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (2019). Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται την ανάγκη να συνεχιστεί η εφαρμογή της γενικής ρήτρας διαφυγής το 2022, καθώς και την ανάγκη να αποφευχθεί η πρόωρη κατάργηση της δημοσιονομικής στήριξης.

1.11. Προκειμένου να ενισχυθούν τα μακροπρόθεσμα οφέλη του σχεδίου ανάκαμψης της ΕΕ, η ΕΟΚΕ ζητεί επιτακτικά να ξεκινήσουν εκ νέου οι διεργασίες επανεξέτασης του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ το συντομότερο δυνατόν. Αντί της «επιστροφής στην κανονικότητα», απαιτούμε μια «στροφή» σε ένα αναθεωρημένο και εκ νέου ισορροπημένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης με γνώμονα την ευημερία, το οποίο δίνει ίδια βαρύτητα σε σειρά βασικών στόχων πολιτικής, όπως είναι η βιώσιμη

⁽¹⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-02-21-011-en-n.pdf>

⁽²⁾ <https://www.eesc.europa.eu/el/agenda/our-events/events/civil-solidarity-prize#>

⁽³⁾ Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την κατάργηση της απόφασης 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ (ΕΕ L 424 της 15.12.2020, σ. 1).

⁽⁴⁾ Μόνο 14 κράτη μέλη είχαν υποβάλει τα εθνικά τους σχέδια μέχρι τις 30 Απριλίου 2021.

⁽⁵⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο: Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής, COM(2021) 105 final, Βρυξέλλες, 3.3.2021.

και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, η πλήρης απασχόληση και η αξιοπρεπής εργασία, η ανάκαμψη της παραγωγικότητας της ΕΕ, η ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς και η σταθερότητα στα δημόσια οικονομικά. Το εν λόγω πλαίσιο θα πρέπει επίσης να αποφεύγει τις ασύμμετρες επιπτώσεις στα κράτη μέλη και να τονώνει τις παραγωγικές επενδύσεις μέσω της εφαρμογής, για παράδειγμα, ισορροπημένου χρυσού κανόνα.

1.12. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να εξετάσει το ενδεχόμενο επέκτασης του προσωρινού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων έως τα τέλη του 2022. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τα κράτη μέλη θα μπορούν να συνεχίσουν να αξιοποιούν την πλήρη ευελιξία που προβλέπουν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ώστε να στηρίζουν την οικονομία τους στο πλαίσιο της εξάρσης της πανδημίας COVID-19, τηρώντας τους κανόνες περί ανταγωνισμού, προκειμένου να αποφευχθούν στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι το εν λόγω καθεστώς έχει έκτακτο και προσωρινό χαρακτήρα και πρέπει να ακολουθείται από μια διαδικασία δημοσιονομικής εξυγίανσης με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης των δημόσιων οικονομικών στα κράτη μέλη.

1.13. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι οι επενδύσεις δεν αποτελούν στόχο πολιτικής της Επιτροπής για τη θητεία της έως το 2024. Προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι αξιοποιούμε με βέλτιστο τρόπο αυτές τις ιστορικές οικονομικές προσπάθειες της ΕΕ και να εξέλθουμε από αυτή τη μοναδική κρίση, χρειαζόμαστε επειγόντως καλά σχεδιασμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο και αποτελεσματικές πολιτικές βελτίωσης της νομοθεσίας, καθώς και επιτάχυνση των εμβολιασμών και λιγότερους περιορισμούς στα εσωτερικά σύνορα της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ συνιστά να συμπεριληφθούν οι επενδυτικές πρωτοβουλίες στο πρόγραμμα εργασίας της για το 2022, συμπεριλαμβανομένης της προσπάθειας κινητοποίησης ιδιωτικών επενδύσεων υπέρ της μελλοντικής βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης της ΕΕ⁽⁹⁾.

1.14. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής για την αναθεώρηση του Κοινωνικού πίνακα αποτελεσμάτων προκειμένου να καλύπτει εκτενέστερα των Πυλώνων, ως σημαντικό εργαλείο παρακολούθησης που χρησιμοποιείται στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Προς τούτο, η ΕΟΚΕ συνιστά την προσθήκη νέων, βελτιωμένων, μετρήσιμων και συμπληρωματικών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών δεικτών. Αυτοί θα συνεισφέρουν στην ιχνηλάτηση της προόδου προς την επίτευξη των αρχών του Πυλώνα κατά πιο ολοκληρωμένο τρόπο και στην παρακολούθηση της υλοποίησης δράσεων πολιτικής.

1.15. Η αξιοπρεπής εργασία θα πρέπει να αποτελεί τον κανόνα. Η πρόκληση της νόσου COVID-19 απέδειξε τις αδυναμίες του κοινωνικού μας συστήματος, όξυνε τις ανισότητες και τη φτώχεια και έφερε τον τομέα της υγείας και τα κοινωνικά μας συστήματα στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Προκειμένου να δημιουργηθεί ένα καλύτερο μέλλον για την Ευρώπη, η ΕΟΚΕ συνιστά να παρασχεθεί βοήθεια για την αντιμετώπιση της τρέχουσας κρίσης και να διορθωθούν τα συστημικά ζητήματα που έχουν επιδεινώσει τις επιπτώσεις της πανδημίας, μέσω της ανάληψης αποφασιστικής δράσης για την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας. Εάν αξιοποιηθεί κατάλληλα η ευκαιρία, η ψηφιακή και η πράσινη μετάβαση προσφέρουν ευκαιρία για περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, υπό την προϋπόθεση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων, του σεβασμού και της ενίσχυσης των συλλογικών διαπραγματεύσεων και της ενσωμάτωσης των απόψεων των εργαζομένων (νημέρωση, διαβούλευση και συμμετοχή) στη διαδικασία.

1.16. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι αυτή είναι επίσης η κατάλληλη στιγμή για να αντληθούν διδάγματα από την πανδημία και να διασφαλιστεί ότι τίθενται σε εφαρμογή πολιτικές με στόχο την προετοιμασία για μελλοντικούς συγκρίσιμους κραδασμούς, καθώς και ότι αξιοποιούνται νέες ευκαιρίες για τη στήριξη της ανανέωσης της βιομηχανίας. Η κρίση έχει ήδη καταστήσει σαφή τη σημασία των ευρωπαϊκών βιομηχανιών, συμπεριλαμβανομένου ενός ισχυρού μεταποιητικού τομέα, για την ενίσχυση των οικονομικών θεμελίων της ΕΕ και τη μείωση της υπερβολικής και κρίσιμης εξάρτησης της από εξωτερικούς προμηθευτές. Κατά συνέπεια, μια αποτελεσματική βιομηχανική στρατηγική πρέπει να παραμείνει στο επίκεντρο του προγράμματος ανάκαμψης της ΕΕ. Θα πρέπει επίσης να δοθεί συναφής προσοχή στην προστασία των στρατηγικών πόρων και επενδύσεων της ΕΕ (έναντι ορισμένων τρίτων χωρών), δεδομένου ότι αναμένονται θεμελιώδεις αλλαγές στο ιδιοκτησιακό καθεστώς μετά την κρίση της νόσου COVID-19.

2. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

2.1. Παρά τις αναταράξεις εξαιτίας του παγκόσμιου προβλήματος της νόσου COVID-19, θα συνεχιστούν, και πρέπει να συνεχιστούν, οι προσπάθειες υπέρ ενός πιο βιώσιμου οικονομικού μοντέλου χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς, υπέρ των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και δη του οικολογικού μετασχηματισμού του υφιστάμενου αναπτυξιακού μοντέλου. Η μετάβαση στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία προσφέρει μια ιδιαίτερη ευκαιρία για την ανάπτυξη επιχειρήσεων κατά τα πρότυπα της κοινωνικής οικονομίας. Οι καινοτόμες και αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη δημιουργία επιτυχών και ευφυών λύσεων για την υπαρκτή πρόκληση της κλιματικής αλλαγής.

2.2. Παρόλο που η προαγωγή της απασχόλησης και των δεξιοτήτων, οι ομαλές μεταβάσεις και ο δυναμικός κοινωνικός διάλογος αποτελούν επίσης σημαντικά στοιχεία, η Κοινωνική Συμφωνία ως ουσιαστικό τμήμα της νέας Πράσινης Συμφωνίας δεν σχετίζεται μόνο με την «εργασία». Αφορά το εισόδημα, την κοινωνική ασφάλιση και τη δημοσιονομική στήριξη για το σύνολο όσων τη χρειάζονται, συμπεριλαμβανομένων όσων δεν έχουν καθόλου πρόσβαση σε εργασία. Ως εκ τούτου, η συμπερίληψη όλων των φορέων της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να αποτελεί κοινό στόχο και θέμα κοινού ενδιαφέροντος (δηλαδή πρέπει να εξεταστεί η συμπερίληψη των πλέον ευάλωτων ομάδων).

⁽⁹⁾ Ψήφισμα με τίτλο «Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2021 με βάση το έργο της ειδικής ομάδας "Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2021"», (ΕΕ C 364 της 28.10.2020, σ. 1).

2.3. Η ΕΕ μπορεί να αποτελέσει παγκόσμιο πρότυπο στην προστασία του κλίματος μόνο εάν επιτύχουμε την πράσινη μετάβαση διατηρώντας παράλληλα ανταγωνιστικές αξιακές αλυσίδες, θέσεις εργασίας και επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις πρέπει να υποστηριχθούν στον μετασχηματισμό τους, όχι μόνο με χρηματοδοτικά μέσα, αλλά και με τη διευκόλυνση νέων βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων —διαφορετικά θα χάσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Πρέπει να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ της επιχειρηματικής ελευθερίας και της αυστηρότερης ρύθμισης, προκειμένου να παρέχονται κίνητρα για καινοτομία, να ελαχιστοποιείται η πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση και να αποφεύγονται δυνητικές στρεβλώσεις της αγοράς.

2.4. Η μετάβαση σε μια περισσότερο βιώσιμη και ανθεκτική οικονομία είναι πιο σημαντική από ποτέ. Οι απαραίτητοι δημοσιονομικοί πόροι πρέπει να ανακατευθύνονται σε βιώσιμες επενδύσεις με μακροπρόθεσμη προσέγγιση, στις οποίες θα λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση πτυχές. Με βάση το έργο που έχει ήδη επιτελεστεί και την ανανεωμένη στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, η οποία ανακοινώθηκε από την Επιτροπή στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και αναμένεται να εγκριθεί το πρώτο εξάμηνο του 2021, θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη θέσπιση και την ενίσχυση του πλαισίου βιώσιμης χρηματοδότησης της ΕΕ με εναρμονισμένο τρόπο και με τη στήριξη όλων των φορέων, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, των επιχειρήσεων, των πολιτών και των αρχών. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι είναι σημαντικό να χρηματοδοτηθεί επίσης ο «βιώσιμος μετασχηματισμός» της οικονομίας μας. Μια θετική προσέγγιση η οποία παρέχει κίνητρα θα δώσει σε όλους τους τομείς και τις βιομηχανίες τη δυνατότητα να μετασχηματιστούν και να συμβάλουν στη μετάβαση. Θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης και οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, οι κλάδοι και οι περιφέρειες σε σχέση με τον μετασχηματισμό.

2.5. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Πράσινης Συμφωνίας όσον αφορά την παραγωγή και την κατανάλωση, το 2022 η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει το πολύτιμο έργο της σχετικά με τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία μέσω του σχεδίου δράσης της για το 2020, ιδίως όσον αφορά:

- τον σχεδιασμό βιώσιμων προϊόντων, με στόχο την επανεκβιομηχάνιση της Ευρώπης·
- την υποστήριξη ευνοϊκού περιβάλλοντος, ώστε οι εταιρείες να προσαρμόσουν τα επιχειρηματικά μοντέλα τους και να βελτιώσουν την προβλεψιμότητα των επενδύσεων·
- την ενδυνάμωση των καταναλωτών και των αγοραστών του δημόσιου τομέα, ειδικότερα μέσω της ενίσχυσης των κυκλικών δημόσιων συμβάσεων·
- τη δημιουργία κυκλικών αλυσίδων βασικών προϊόντων·
- την περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς δευτερογενών πρώτων υλών της ΕΕ·
- τη συνέχιση της παρακολούθησης της κυκλικής οικονομίας μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και του πλαισίου παρακολούθησης και την εκ νέου αξιολόγηση των δεικτών για τη χρήση πόρων·
- τη βελτίωση της ασυνόμησης της ενωσιακής νομοθεσίας για τα απόβλητα από τα κράτη μέλη.

Η ΕΟΚΕ και η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσουν να βασίζονται στην επιτυχία του κοινού τους έργου όσον αφορά την ευρωπαϊκή πλατφόρμα ενδιαφερόμενων μερών για την κυκλική οικονομία, στην οποία συγκεντρώνονται ορθές πρακτικές, αντληθέντα διδάγματα, έρευνες και καινοτομίες των ενδιαφερόμενων μερών για μια δίκαιη και ισότιμη μετάβαση.

Το 2022, η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσει το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι αυτό βασίζεται στην ουσιαστική συμμετοχή και ανάληψη ευθύνης των τοπικών φορέων για το κλίμα και αποτελεί όχημα για την επίτευξη των φιλοδοξιών της ΕΕ για το κλίμα. Η ΕΟΚΕ ζήτησε επίσης να δημιουργηθεί μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα ενδιαφερόμενων μερών του συμφώνου για το κλίμα, με βάση τις αρχές της πολυδεκτικότητας, της διαφάνειας και της ουσιαστικής συμμετοχής και ανάληψης ευθύνης από τοπικούς φορείς για το κλίμα σε όλα τα επίπεδα. Η δημιουργία ενός φόρουμ της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της δράσης για το κλίμα, στο πλαίσιο του συμφώνου για το κλίμα, θα τονώσει τις διεργασίες πραγματικά αμοιβαίας μάθησης, θα διευκολύνει την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και θα εξαλείψει τους φραγμούς.

2.6. Επιπλέον, ο μηχανισμός συμμετοχής των νέων για το κλίμα και τη βιωσιμότητα, όπως οι στρογγυλές τράπεζες νέων για το κλίμα και τη βιωσιμότητα που πρότεινε η ΕΟΚΕ, θα πρέπει να αποτελέσει αναπόσπαστο τμήμα αυτού του συμφώνου, και να διευκολυνθεί από τις οργανώσεις νέων.

2.7. Η επιλογή της Επιτροπής να αυξήσει τον στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2030 στο 55 % ευθυγραμμίζεται σε μεγάλο βαθμό με τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ. Η επιδίωξη καθαρών μηδενικών εκπομπών στο πλαίσιο των ενδιάμεσων στόχων είναι δυνατή μόνον εφόσον διασφαλιστεί η ακεραιότητα του συστήματος, συμπεριλαμβανομένου του επακριβούς υπολογισμού των εκπομπών και της απορρόφησης του άνθρακα. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι πολύ σημαντικό οι πολίτες και οι κοινωνικοί εταίροι να μάθουν πώς μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι εκπομπών και τι σημαίνει αυτό για την εργασία και τη

ζωή τους. Αυτό είναι απαραίτητο για την υποστήριξη όλων των μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Συνεπώς, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί η ισότιμη κατανομή των κινδύνων και των ευκαιριών με στόχο τη διασφάλιση της βεβαιότητας και της σταθερότητας. Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει ότι η εμπορική πολιτική και οι εμπορικές συμφωνίες της συμβαδίζουν με τις κλιματικές φιλοδοξίες της. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στις πιθανές συνέπειες για τους πολίτες τρίτων χωρών με χαμηλό εισόδημα.

2.8. Η στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» και η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα της Επιτροπής βρίσκεται στο επίκεντρο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Η μετατροπή αυτών των στρατηγικών σε ουσιαστικές και έγκαιρες δράσεις έχει σήμερα καίρια σημασία. Πρέπει να διασφαλιστεί η διαρθρωμένη και ευρεία συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην εφαρμογή των εν λόγω στρατηγικών, για παράδειγμα μέσω ενός ευρωπαϊκού συμβουλίου πολιτικής τροφίμων, όπως έχει ζητήσει η ΕΟΚΕ.

2.9. Το 2022, η Επιτροπή θα πρέπει να ξεκινήσει την προετοιμασία της πρότασής της για ένα νομοθετικό πλαίσιο για βιώσιμα συστήματα τροφίμων, το οποίο προβλέπεται να δημοσιευτεί το 2023. Το νομοθετικό πλαίσιο θα πρέπει να διασφαλίσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση και να περιλαμβάνει σαφείς στόχους, δείκτες και έναν ισχυρό μηχανισμό παρακολούθησης. Η ΕΟΚΕ έχει συστήσει την καθιέρωση ενωσιακού πίνακα αποτελεσμάτων για τα βιώσιμα τρόφιμα, ο οποίος θα επιτρέπει την αντιμετώπιση των προκλήσεων των συστημάτων τροφίμων μέσω πολυετούς προσέγγισης, και συνακόλουθα την ευθυγράμμιση της πολιτικής στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης. Ο πίνακας αποτελεσμάτων θα περιλαμβάνει δείκτες και, με τον τρόπο αυτό, θα ενθαρρύνεται και θα καταγράφεται η πρόοδος προς την εκπλήρωση των στόχων που έχουν τεθεί.

2.10. Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) και η κοινή αλιευτική πολιτική (ΚΑΠ) θα πρέπει επίσης να συμβάλουν σημαντικά στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, ειδικότερα όσον αφορά τη στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» και τη στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, τον ορισμό υψηλότερων στόχων όσον αφορά τη δράση για το περιβάλλον και το κλίμα, την καταβολή προσπάθειών για πιο βιώσιμα και ανθεκτικά συστήματα τροφίμων και τη διασφάλιση ότι η κοινωνική διάσταση λαμβάνεται δεόντως υπόψη. Σε παγκόσμιο επίπεδο, πρέπει να διασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού για τον αγροδιατροφικό τομέα και τον τομέα των ιχθυοπροϊόντων, ώστε η βιώσιμη παραγωγή της ΕΕ να μην μεταφέρεται στο εξωτερικό και να μην επηρεάζεται αρνητικά από εισαγωγές από χώρες με χαμηλότερα περιβαλλοντικά, κοινωνικά, υγειονομικά και ποιοτικά πρότυπα, ιδίως υπό το πρίσμα των οικονομικών και εμπορικών στρεβλώσεων που δημιούργησε η κρίση COVID-19. Ομοίως, η κοινωνική βιωσιμότητα πρέπει επίσης να διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ΚΓΠ και θα πρέπει να εξεταστεί ένα σύστημα κοινωνικών προϋποθέσεων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι ευρωπαϊκοί πόροι δεν θα χρησιμοποιούνται όταν υπάρχουν παραβιάσεις των εργασιακών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ότι οι εργαζόμενοι του γεωργικού τομέα θα απολαμβάνουν τα ύψιστα πρότυπα εργασιακής και κοινωνικής προστασίας.

2.11. Η ΕΟΚΕ στηρίζει το στόχο της ΕΕ για μηδενική ρύπανση προκειμένου να εξασφαλιστούν υγιή οικοσυστήματα και υγιές περιβάλλον διαβίωσης για τους Ευρωπαίους. Προς τούτο, η Επιτροπή θα εκδώσει το 2021 το σχέδιο δράσης με τίτλο «Προς τη μηδενική ρύπανση του αέρα, του νερού και του εδάφους — Ένας υγιέστερος πλανήτης για υγιέστερους ανθρώπους». Η ΕΟΚΕ προσβλέπει στην εξερεύνηση των προτεινόμενων μέσων και του χρονοδιαγράμματος για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης.

2.12. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει συγκεκριμένα μέτρα στήριξης για να είναι επιτυχής η μετάβαση, με τη μορφή πρωτοπόρων αγορών για οικολογικό χάλυβα, προσωρινής χρηματοδοτικής στήριξης για διεργασίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και επενδύσεων στο υδρογόνο, σε υποδομές για δέσμευση, αποθήκευση και χρήση άνθρακα, καθώς και με την αντίστοιχη συνολική επανεξέταση των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων και ανταγωνισμού. Είναι επίσης απαραίτητο να προωθηθεί η μετάβαση του τραπεζικού και του χρηματοπιστωτικού τομέα ώστε να αυξηθεί η εστίαση στη στήριξη βιώσιμων και καινοτόμων έργων.

2.13. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το γεγονός ότι η νέα στρατηγική της Επιτροπής για τις μεταφορές εστιάζει στη βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα και εντάσσεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Εντούτοις, δεδομένου ότι τα ζητήματα που αφορούν την ενιαία αγορά και τα κοινωνικά ζητήματα αποτελούν βασικούς μοχλούς για τη μετάβαση σε μια περισσότερο βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα, η ΕΟΚΕ θα ήθελε να ληφθούν περισσότερο υπόψη τα συγκεκριμένα θέματα στα επικείμενα μέτρα.

2.14. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της ενίσχυσης της βιωσιμότητας όλων των μέσων μεταφοράς και της προώθησης ενός βιώσιμου πολυτροπικού συστήματος μεταφορών που θα βασίζεται στη συνεργασία μεταξύ των μέσων μεταφοράς και σε βελτιστοποιημένα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, καθώς και στην κοινωνική βιωσιμότητα του κάθε τρόπου. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαία μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για το πώς θα επιτευχθεί αυτό. Μια επιτυχημένη στρατηγική της ΕΕ για την κινητικότητα πρέπει επίσης να συμβαδίζει με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα των μεταφορών στο σύνολό του και της σχετικής βιομηχανικής βάσης της ΕΕ. Ενώ η άνευ προηγουμένου πανδημία COVID-19 έχει καταδείξει τη ζωτική σημασία μιας εύρυθμα λειτουργούσας ενιαίας αγοράς για τις μεταφορές και των βιώσιμων αλυσίδων εφοδιασμού, η ΕΟΚΕ τονίζει επίσης ότι η κρίση της νόσου COVID-19 απαιτεί σαφή διάκριση μεταξύ, αφενός, της φάσης ανάκαμψης του τομέα των αεροπορικών μεταφορών βραχυπρόθεσμα, ταυτόχρονα με τη διασφάλιση της απαραίτητης συμβολής του τομέα στους στόχους για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και στη διεθνή ανταγωνιστικότητα, και, αφετέρου, των ίσων όρων ανταγωνισμού μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

2.15. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει την ανάπτυξη της Ενεργειακής Ένωσης, μέσω της ετήσιας υποβολής εκθέσεων σχετικά με την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης και την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη για την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα. Θα πρέπει να δοθεί περισσότερη προσοχή στον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες θα τοποθετηθούν στο επίκεντρο της ενεργειακής μετάβασης. Η υποστήριξη της κοινοτικής ενέργειας και η ενδυνάμωση των καταναλωτών, η τοπική οικείωση και η περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς και η αξιολόγηση της επάρκειας των στρατηγικών δίκαιης μετάβασης θα πρέπει να κατέχουν υψηλή θέση μεταξύ των πολιτικών προτεραιοτήτων της Επιτροπής.

2.16. Ήδη το 2021, η Επιτροπή υποβάλλει ένα περιεκτικό και φιλόδοξο πρόγραμμα νομοθετικών πρωτοβουλιών με στόχο την απαλλαγή του ενεργειακού τομέα από τις ανθρακούχες εκπομπές, ιδίως στο πλαίσιο της «δέσμης προσαρμογής στον στόχο του 55 %». Το 2022, η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να επιδιώκει την ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος, διευκρινίζοντας με ποιον τρόπο θα επιτευχθεί ασφάλεια του εφοδιασμού με τη χρήση πηγών ενέργειας με χαμηλές και μηδενικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον ρόλο του δημόσιου τομέα. Χρειάζεται μια φιλική προς τις επιχειρήσεις προσέγγιση σχετικά με την πράσινη μετάβαση, ώστε η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και οι νέοι στόχοι της να βασίζονται σε μια αξιόπιστη βιομηχανική στρατηγική, προκειμένου να μετατραπεί σε πραγματικό μοχλό ανάπτυξης, να διασφαλιστεί ότι το θεματολόγιο για τη βιώσιμη χρηματοδότηση καθιστά επίσης δυνατή τη χρηματοδότηση τεχνολογιών, υποδομών και δραστηριοτήτων μετάβασης και να λαμβάνεται υπόψη η βιομηχανική ανταγωνιστικότητα.

2.17. Η επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας δεν θα αποτελέσει εύκολο εγχείρημα για την Ευρώπη. Η απαλλαγή της οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές θα επιβαρύνει τις επιχειρήσεις ενεργειακής έντασης (τομείς χάλυβα, τσιμέντου, χημικών προϊόντων) με υψηλό ενεργειακό κόστος, ενώ ταυτόχρονα θα επιβάλει τεράστιο διαρθρωτικό μετασχηματισμό στους τομείς της βιομηχανίας, των μεταφορών και της ενέργειας, με κίνδυνο να τεθούν σε μειονεκτική θέση σε μια ανταγωνιστική παγκόσμια αγορά. Προκειμένου να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα, χρειάζεται μια ολοκληρωμένη ενεργειακή αναδιάρθρωση, στο πλαίσιο της οποίας θα παρέχεται ασφάλεια εφοδιασμού για επιχειρήσεις και νοικοκυριά, χωρίς να αυξηθούν οι τιμές, ενώ παράλληλα θα αυξηθεί τόσο η συνδεσιμότητα του δικτύου όσο και η δυναμικότητα αποθήκευσης. Το υδρογόνο θα διαδραματίσει βασικό ρόλο εν προκειμένω. Πρέπει να αναπτυχθούν σχετικές εφαρμογές κατά προτεραιότητα.

2.18. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι πολύ σημαντικό να μειωθεί η ενεργειακή εξάρτηση. Θα πρέπει, επομένως, να ληφθούν μέτρα για τη μείωση των εισαγωγών ενέργειας και την κατάργηση επιδοτήσεων για πηγές ενέργειας οι οποίες είναι επιβλαβείς για το κλίμα και το περιβάλλον και η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην ανανεώσιμη ενέργεια, την ενεργειακή απόδοση και την ηλεκτροκίνηση. Ωστόσο, η κοινωνική συναίνεση θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα, ιδίως καθόσον ορισμένες περιφέρειες της ΕΕ που εξακολουθούν να εξαρτώνται από την παραγωγή άνθρακα ή τη χρήση άλλων ορυκτών καυσίμων απέχουν ακόμη πολύ από την ολοκλήρωση της μετάβασης προς την αειφορία και οι κάτοικοί τους έχουν χαμηλότερα εισοδήματα και λιγότερες οικονομικές ευκαιρίες σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Η ανεπαρκής ανταπόκριση στις αρνητικές επιπτώσεις της ενεργειακής μετάβασης εις βάρος των πολιτών και των επιχειρήσεων —ιδίως των ΜΜΕ— και η αδυναμία εξασφάλισης επαρκούς υποστήριξης σε όσους πλήττονται περισσότερο ενδέχεται να οδηγήσουν σε ισχυρές πολιτικές και κοινωνικές αντιστάσεις και να επιβραδύνουν τη συνολική διαδικασία εφαρμογής των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα.

2.19. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι η καθιέρωση μιας οικονομίας καθαρού υδρογόνου στην Ευρώπη συνιστά μία μόνο από τις πτυχές της στρατηγικής για την καλύτερη σύνδεση των διαφόρων ενεργειακών κλάδων της ΕΕ. Λόγω του υψηλού του κόστους παραγωγής και μεταφοράς, το καθαρό υδρογόνο θα πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν άλλες επιλογές απανθρακοποίησης (δηλαδή απεξάρτησης από τις ανθρακούχες εκπομπές), όπως στους κλάδους όπου είναι δύσκολη η μείωση των εκπομπών ή σε ορισμένες πολύ εξειδικευμένες εφαρμογές των κλάδων των μεταφορών και της οικοδομής. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι, για να καταστεί δυνατή η άνθηση του καθαρού υδρογόνου, θα πρέπει να μην επιδοτούνται πλέον τα ορυκτά καύσιμα από ευρωπαϊκά κονδύλια, καλεί δε την Επιτροπή να εφαρμόζει την αρχή της μη πρόκλησης ζημίας σε όλες τις δημόσιες χρηματοδοτήσεις βάσει του ΠΔΠ, του InvestEU, του Ταμείου ανάκαμψης της ΕΕ και των κρατικών ενισχύσεων.

2.20. Δεδομένου του ιδιαίτερου χαρακτήρα της στρατηγικής του κύματος ανακαινίσεων και της πορείας της έως το 2050, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η εν λόγω στρατηγική πρέπει να ενταχθεί σε ένα σαφές, σταθερό και προσαρμοσμένο νομικό και οικονομικό πλαίσιο. Η Επιτροπή θα πρέπει να θεσπίσει κίνητρα για την ανάπτυξη, σε τοπικό επίπεδο, της βιομηχανοποίησης και της μαζικής ανάπτυξης διεργασιών ενεργειακά αποδοτικών ανακαινίσεων.

2.21. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι τα Δυτικά Βαλκάνια χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό ευαισθησίας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η οποία έχει επιβλαβείς συνέπειες για τη γενική υγεία και την οικονομία, και πρέπει επείγοντως να αναληφθεί δράση για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών τους, ιδίως των παιδιών και των νέων, μέσω δίκαιης μετάβασης σε ένα πιο πράσινο μοντέλο, λαμβανομένης υπόψη της αρχής «κανείς δεν θα πρέπει να μείνει στο περιθώριο». Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πράσινη ατζέντα για τα Δυτικά Βαλκάνια και ζητεί οι μελλοντικές δράσεις για πιο οικολογικά Δυτικά Βαλκάνια να προσαρμοστούν στις ειδικές προκλήσεις και ανάγκες της περιοχής, συμπεριλαμβανομένου επαρκούς κανονιστικού πλαισίου, διασυνοριακών δραστηριοτήτων, καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων, τοπικής παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης, βιώσιμων αστικών μεταφορών, οδικών και σιδηροδρομικών δικτύων, συμμετοχής του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, ανάπτυξης τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και γρήγορου διαδικτύου, μέτρων για τον αγροδιατροφικό τομέα κ.λπ.

2.22. Η ΕΟΚΕ στηρίζει ανεπιφύλακτα τη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τα κράτη μέλη για την προώθηση βασικών ικανοτήτων, γνώσης και προοπτικών που διευκολύνουν τη διά βίου μάθηση. Πρέπει να τοποθετήσουμε τις ποιοτικές θέσεις εργασίας και τις εργασιακές συνθήκες στον πυρήνα της στρατηγικής της ΕΕ, ενισχύοντας τη σημασία της τεχνολογίας και της διαρκούς εφαρμογής της μέσω ενός συστήματος εκπαίδευσης, κατάρτισης, τους δικαιώματος διά βίου μάθησης, το οποίο πρέπει να εφαρμοστεί με τη διασφάλιση ευκαιριών πρόσβασης και συγκεκριμένων παραδειγμάτων δυνητικών μεμονωμένων λογαριασμών μάθησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι πολίτες θα προετοιμαστούν για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που απαιτούνται στο πλαίσιο της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης, ώστε να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν μένει στο περιθώριο. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να ξεκινήσει κοινωνικό διάλογο σχετικά με τους μεμονωμένους λογαριασμούς μάθησης και να αναπτύξει μια στρατηγική για τις πράσινες δεξιότητες και ικανότητες σε επίπεδο ΕΕ σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

3. Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή

3.1. Η κρίση του κορονοϊού καταδεικνύει ότι η ψηφιακή επανάσταση αποτελεί σημαντικό τμήμα της αύξησης της ανθεκτικότητας των κοινωνιών μας. Οι επενδύσεις στην ψηφιοποίηση ζωτικών υπηρεσιών και η αύξηση της ικανότητας των κυβερνήσεων, των νομοθετών και των δημόσιων οργανισμών να παρέχουν τις υπηρεσίες τους κατά τη διάρκεια μιας κρίσης είναι υψίστης σημασίας. Ταυτόχρονα, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες αποτελούν μέσο και όχι αυτοσκοπό. Χρειαζόμαστε ένα αποτελεσματικό ευρωπαϊκό πλαίσιο που θα εξασφαλίζει πλήρη προσβασιμότητα για τους πολίτες της ΕΕ και ίσες ευκαιρίες για όλους, ενώ θα είναι προσανατολισμένο προς υψηλά πρότυπα αειφορίας, συμπεριλαμβανομένων ισχυρών δημοκρατικών και τεχνολογικών δικλίδων ασφαλείας, οι οποίες θα συνοδεύονται από μέτρα υποστήριξης του κόστους και προαγωγής των γνώσεων που δεν θα αφήνουν κανέναν στο περιθώριο.

3.2. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι η τοποθέτηση της ΕΕ στην ψηφιακή πρωτοπορία απαιτεί να διαθέσει η ΕΕ σημαντική χρηματοδότηση για έρευνα και καινοτομία και να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των ερευνητών, του δημόσιου τομέα και άλλων ενδιαφερόμενων μερών.

3.3. Η πανδημία επιτάχυνε την ψηφιακή μετάβαση και ανέδειξε την ανάγκη να αντιμετωπιστούν προκλήσεις όπως η ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και η υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων. Ο κοινωνικός διάλογος σε ευρωπαϊκό, εθνικό και κλαδικό επίπεδο αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για να εξετάζεται κατά πόσον και σε ποιο βαθμό η υγεία και η ιδιωτική ζωή των εργαζομένων απαιτούν επιπλέον προστασία σε μια εποχή διαδεδομένων ψηφιακών κινητών επικοινωνιών, καθώς και ποια μέτρα είναι κατάλληλα εν προκειμένω, συμπεριλαμβανομένης αξιολόγησης του ενονομαζόμενου «δικαιώματος αποσύνδεσης» σε επίπεδο ΕΕ.

3.4. Η Επιτροπή πρέπει να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για την εξάλειψη των διαφορών μεταξύ των τυπικών και των μη τυπικών/άτυπων εργαζομένων, με σαφή διαφοροποίηση μεταξύ των πραγματικά και των ψευδώς αυτοαπασχολούμενων. Κάθε εργαζόμενος, που ορίζεται ως τέτοιος σύμφωνα τόσο με την εθνική νομοθεσία όσο και με τη νομολογία του ΔΕΕ, πρέπει να είναι εξίσου προστατευμένος, ανεξάρτητα από το αν εργάζεται ή όχι σε ψηφιακή πλατφόρμα· το δε δικαίωμά του σε συλλογικές διαπραγματεύσεις και εκπροσώπηση και η προστασία των συνθηκών εργασίας και της υγείας πρέπει να αναγνωρίζεται, με ταυτόχρονο σεβασμό των διαφορετικών συστημάτων βιομηχανικών σχέσεων.

3.5. Η ψηφιακή μετάβαση θα πρέπει να συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας, καθώς και να βελτιώσει την εκπαίδευση και να προωθήσει τη συμμετοχή όλων των κατοίκων της ΕΕ στο πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό γίγνεσθαι. Η ΕΟΚΕ ζητεί να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους ηλικιωμένους, στα άτομα με αναπηρία, στα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και σε άλλες ευάλωτες ομάδες ώστε να αποφευχθεί το ψηφιακό χάσμα. Ένας από τους στόχους της ψηφιακής μετάβασης θα πρέπει, επομένως, να είναι η καθιέρωση καθολικής πρόσβασης όλων των κατοίκων της ΕΕ στο ευρυζωνικό διαδίκτυο ως δωρεάν δημόσιας υπηρεσίας, ιδίως δεδομένου ότι σήμερα η κάλυψη είναι εξαιρετικά άνιση και αυτό έχει ιδιαίτερα δυσμενείς συνέπειες για τις αγροτικές περιοχές (ΜΜΕ και πολίτες).

3.6. Οι άνθρωποι, με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους, διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Η δημογραφική κατάσταση παρεμποδίζει τη διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού και, πέραν τούτου, υπάρχει αυξανόμενη έλλειψη ποιοτικών δεξιοτήτων. Η ΕΟΚΕ ζητεί να αναπτυχθούν επειγόντως η εκπαίδευση και η κατάρτιση ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες της εποχής της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ), μεταξύ άλλων μέσω της διασφάλισης στερής βάσης βασικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM). Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων, η επανεκπαίδευση και η διά βίου μάθηση —σε συνδυασμό με προσαρμοστικότητα και ανθεκτικότητα— είναι αναγκαίες ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι πολίτες μπορούν να ανταποκριθούν στις μεταβολές στην αγορά εργασίας και στην καθημερινή ζωή.

3.7. Δεδομένης της ταχείας τεχνολογικής προόδου που σημειώνεται εκτός ΕΕ, η ΕΕ πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της. Αυτό ισχύει για ευρύ φάσμα τεχνολογιών, πολλές από τις οποίες αφορούν κοινωνικές ανάγκες, όπως τα τρόφιμα, το νερό, η ενέργεια, η κινητικότητα και η στέγαση. Η ανάπτυξη και η υιοθέτηση της ΤΝ και άλλων ψηφιακών τεχνολογιών αποτελεί το πλέον σχετικό παράδειγμα εν προκειμένω, δεδομένου ότι τέτοιου είδους τεχνολογίες έχουν μετασχηματιστικό αντίκτυπο σε ολόκληρη την οικονομία και την κοινωνία.

3.8. Είναι σημαντικό να διατηρηθεί το ευρωπαϊκό μοντέλο δικαιωμάτων, προτύπων και πολιτικών καταναλωτών. Αυτό είναι που καθιστά την ΕΕ μοναδική. Για παράδειγμα, στον τομέα της ψηφιοποίησης, ο κώδικας δεοντολογίας της ΕΕ για την τεχνητή νοημοσύνη διαχωρίζει την «ανθρωποκεντρική» άποψη της ΕΕ από την άποψη που επικρατεί σε άλλες περιοχές. Αυτή η προσέγγιση, η οποία βασίζεται στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες (για παράδειγμα, πρέπει να εξασφαλιστεί ότι το φύλο, η φυλή κ.λπ. δεν επηρεάζουν τις αποφάσεις της ΤΝ), αποτελεί μέρος του μοντέλου της ΕΕ και πρέπει, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, να διατηρηθεί παρά το σκληρότερο ανταγωνιστικό κλίμα που αναδύεται τώρα.

3.9. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητα και τα συμφέροντα των εργαζομένων στον πυρήνα της ψηφιακής μετάβασης, διατηρώντας ισχυρή εστίαση στις βιομηχανικές σχέσεις και το μέλλον των βιομηχανικών θέσεων εργασίας, καθώς και να προωθήσει τη δίκαιη μετάβαση και την ανθρωποκεντρική προσέγγιση όσον αφορά αυτές τις αλλαγές. Μια φιλόδοξη βιομηχανική στρατηγική είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχία της διπλής, πράσινης και ψηφιακής, μετάβασης. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των οικονομιών και των κοινωνιών μας πρέπει να υποστηρίζεται από ένα ελκυστικό επενδυτικό κλίμα και την ανάπτυξη αξιόπιστων λύσεων για την ασφαλή ανάπτυξη και χρήση νέων τεχνολογιών.

3.10. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι η κοινωνική πολιτική πρέπει να ενθαρρύνει τις επενδύσεις που σχετίζονται με τις δεξιότητες, να υποστηρίζει καλύτερα τις εθνικές μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και την κοινωνική ασφάλιση και να διασφαλίζει ότι ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων προάγει την οικονομική ανάπτυξη και διευκολύνει τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

3.11. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο πρέπει να διασφαλίσει την άρση των φραγμών στις διαδικτυακές συναλλαγές και, ταυτόχρονα, να διασφαλίζει την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Παράλληλα, η αντιμετώπιση του κατακερματισμού της ψηφιακής ενιαίας αγοράς θα πρέπει να εξακολουθήσει να συγκαταλέγεται στις προτεραιότητες, με ιδιαίτερη εστίαση στις ΜΜΕ και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.

3.12. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η εφαρμογή και η παρακολούθηση ενός κανονιστικού πλαισίου για την ΤΝ θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα. Η κοινωνία των πολιτών θα πρέπει να συμμετέχει σε αυτή τη διεργασία και να εφιστά την προσοχή των φορέων χάραξης πολιτικής σε νέα ζητήματα τα οποία ενδέχεται να προκύψουν εν προκειμένω. Στα εν λόγω ζητήματα περιλαμβάνονται ο περιορισμός δυνητικών τεχνολογικών μεταβολών, ο κίνδυνος αποκλεισμού και η εξάρτηση της ΕΕ από ψηφιακούς κολοσσούς. Η ψηφιακή ενιαία αγορά δεν πρέπει να αφήνει κανέναν στο περιθώριο. Αυτό σημαίνει, αφενός, καλύτερη προσβασιμότητα, κατανόηση και χρήση των ψηφιακών εργαλείων και, αφετέρου, βελτίωση των δεξιοτήτων και της κατάρτισης όσον αφορά ψηφιακές τεχνολογίες.

3.13. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το νέο διατλαντικό θεματολόγιο και τις προσπάθειες για ενίσχυση της διατλαντικής εταιρικής σχέσης. Η πρωτόγνωρη κατάσταση της πανδημίας COVID-19 κατέδειξε σαφώς ότι η ψηφιακή οικονομία μετασχηματίζει τις κοινωνίες και τις οικονομίες μας και ότι η τεχνολογία πρέπει να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα στο πλαίσιο της ανανεωμένης συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει, επομένως, τη σύσταση του Συμβουλίου Τεχνολογίας και Εμπορίου και ζητεί μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών σε μελλοντικές προσπάθειες για τη δημιουργία διαρθρωμένου διατλαντικού πλαισίου σχετικά με τις πολιτικές και τις κανονιστικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των θεμελίων για μια μελλοντική συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ σχετικά με το ψηφιακό εμπόριο.

3.14. Η ψηφιοποίηση θα συνεχίσει να ενέχει προκλήσεις και ευκαιρίες για το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Το 2021, η ΕΟΚΕ τάχθηκε υπέρ της στρατηγικής για τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα της Επιτροπής και των σχετικών νομοθετικών προτάσεων. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει τις εν λόγω προσπάθειες το 2022, προκειμένου να αντιμετωπιστούν κατάλληλα οι προκλήσεις και να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες του ψηφιακού χρηματοοικονομικού τομέα προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα υποστηριχθεί ο ψηφιακός μετασχηματισμός της ευρωπαϊκής οικονομίας μέσω της συμβολής σε φιλικές προς την καινοτομία και ανταγωνιστικές χρηματοπιστωτικές αγορές.

3.15. Χαιρετίζοντας το γεγονός ότι η ψηφιοποίηση και η αυτοματοποίηση μπορούν να συμβάλουν σημαντικά σε πιο βιώσιμες («πράσινες») μεταφορές, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει μια δίκαιη μετάβαση στην αυτοματοποίηση και την ψηφιοποίηση χωρίς να μένει κανείς στο περιθώριο. Η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η διπλή, πράσινη και ψηφιακή, μετάβαση του τομέα πραγματοποιείται ομαλά και με οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά ισορροπημένο τρόπο.

4. Μια οικονομία στην υπηρεσία των ανθρώπων

4.1. Η πανδημία COVID-19 πλήττει την ευρωπαϊκή οικονομία και είναι καταστροφική για την κοινωνία, καθώς έχει ως συνέπειες την άνοδο της ανεργίας και των ανισοτήτων. Η ισχυρή οικονομική βάση και η δημιουργία αξίας έχουν καίρια σημασία για τη δημιουργία βιώσιμης ανάπτυξης και τη διατήρηση του φιλόδοξου ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Οι κοινωνικές πολιτικές πρέπει να συμβαδίζουν με πολιτικές οι οποίες τονώνουν την οικονομική ανάπτυξη, αναγνωρίζοντας τους κοινούς στόχους τους για το κοινό καλό. Η δημιουργία θέσεων εργασίας, η ανάπτυξη δεξιοτήτων και οι αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς αποτελούν τον καλύτερο τρόπο για την πρόληψη των ανισοτήτων και του αποκλεισμού και για την ενίσχυση της κοινωνικής σταθερότητας. Η

οικονομική και κοινωνική σταθερότητα είναι, επομένως, αλληλένδετες. Οι οικονομικές επιδόσεις και η ευημερία έχουν θεμελιώδη σημασία. Προκειμένου να επιτευχθεί ταχεία ανάκαμψη, πρέπει να κινητοποιηθούν όλα τα σχετικά εργαλεία (δημοσιονομικά, νομισματικά, διαρθρωτικά, ευνοϊκά και υποστηρικτικά για τις επενδύσεις, κανονιστικά και χρηματοπιστωτικά). Οι διεργασίες ανάκαμψης πρέπει να σέβονται τις κοινωνικές ανάγκες και να παρουσιάζουν ομοιομορφία και ισορροπία σε περιφερειακό επίπεδο.

4.2. Πέρα από τα οικονομικά και περιβαλλοντικά ζητήματα, η κοινωνική ατζέντα πρέπει να καθοδηγεί το πρόγραμμα εργασίας της ΕΕ για το 2022. Αυτό σημαίνει ότι η δέσμευση της Επιτροπής για μια κοινωνική και βιώσιμη Ευρώπη θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα, και προφανώς να συνοδεύεται από νέους δείκτες οικονομικής προόδου οι οποίοι δεν θα αφορούν απλώς το ΑΕγχΠ, όπως για παράδειγμα η ποιότητα ζωής, η περιβαλλοντική αειφορία, η κοινωνική συνοχή, η υγεία και γενική ευεξία των σημερινών και των μελλοντικών γενεών. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο αυτό. Είναι ευκαιρία για την προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας ως μοντέλου ανάκαμψης μέσω της συνδημιουργίας, του από κοινού σχεδιασμού και της συμπαραγωγής. Σε ένα σύνθετο κοινωνικό περιβάλλον με τεράστιες κοινωνικές προκλήσεις, ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί η επιτυχημένη ανάκαμψη είναι η κινητοποίηση όλων των πόρων στην κοινωνία, με διατομεακό και πολυκλαδικό τρόπο, ώστε να εξευρεθούν κοινές λύσεις σε κοινές προκλήσεις. Η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο για την κοινωνική καινοτομία.

4.3. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το σχέδιο δράσης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και πιστεύει ότι το 2022 θα πρέπει να ληφθούν απτά μέτρα σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, ώστε όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες να έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες καλής ποιότητας. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να εξετάσει διαφορετικές επιλογές όσον αφορά το ζήτημα του κατώτατου εισοδήματος στην Ευρώπη προκειμένου να αντιμετωπιστεί καλύτερα η κατάσταση των Ευρωπαίων, ιδίως δεδομένων των ζοφερών οικονομικών προοπτικών της πανδημίας και του απόηχού της.

4.4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ανάκτηση θέσεων εργασίας και την καταπολέμηση των ανισοτήτων και της φτώχειας στο πλαίσιο των διεργασιών ανάκαμψης και να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων, όπως είναι οι εργαζόμενοι σε άτυπες μορφές απασχόλησης, τα παιδιά που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα σε περιθωριοποιημένες περιοχές και τα άτομα που προέρχονται από υπόβαθρο μεταναστών ή εθνοτικών μειονοτήτων, μέσω ενεργών πολιτικών χωρίς αποκλεισμούς. Η φτώχεια εν γένει και η φτώχεια εντός της εργασίας εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικό πρόβλημα σε πολλά κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, η εξασφάλιση ικανών αμοιβών για την εργασία είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση ικανών συνθηκών εργασίας και ζωής. Απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών για την αντιμετώπιση αυτών των ανησυχιών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για αποτελεσματικά συστήματα ενεργητικής ένταξης, σε συνδυασμό με βασικές κοινωνικές υπηρεσίες που διευκολύνουν την εργασία.

4.5. Η πανδημία όξυνε το ζήτημα της μη αμειβόμενης οικιακής εργασίας και παροχής φροντίδας από τις γυναίκες και την ενδοοικογενειακή βία εις βάρος αυτών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να προτείνει μια «ευρωπαϊκή συμφωνία για την παροχή φροντίδας», με στόχο τη συμβολή στην ανακούφιση των γυναικών από αυτές τις μη αμειβόμενες εργασίες, καθώς και να προτείνει μέτρα για την καταπολέμηση της βίας αυτού του είδους.

4.6. Η ΕΟΚΕ καταβάλλει προσπάθειες για να ενισχύσει τον ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στις χώρες εταίρους, ιδίως δε τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων, σε όλους τους τομείς, αλλά ειδικότερα στον οικονομικό και τον κοινωνικό τομέα. Η σταθερότητα είναι απαραίτητη για την υπέρβαση της κρίσης, αλλά σταθερότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στις διεργασίες λήψης αποφάσεων στον τομέα της οικονομίας και την ενεργό συμμετοχή των επιχειρηματικών ενώσεων στη νομοθετική διαδικασία, τις μεταρρυθμίσεις και την εφαρμογή αυτών. Η συνεργασία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών αποτελεί κινητήρια δύναμη για επιτυχίες, βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικές πολιτικές, αλλά και για πολιτικές σχετικές με την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη. Η Επιτροπή θα πρέπει να αναγνωρίσει αυτόν τον ουσιαστικό ρόλο μέσω της βελτίωσης του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών εξίσου.

4.7. Η επιχειρηματικότητα σε όλες τις μορφές και τους τομείς της (μεταξύ άλλων τον τουρισμό, τη βιομηχανία, την οικονομία των πλατφορμών, την κοινωνική οικονομία και τα ελεύθερα επαγγέλματα) είναι απαραίτητη για την οικονομική ανάπτυξη, την καινοτομία, την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη. Είναι, επομένως, σημαντικό να προσδιοριστούν οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ (κα ιδίως οι πολύ μικρές επιχειρήσεις συχνά οικογενειακού χαρακτήρα) κατά την πρόσβαση στην ενιαία αγορά και να παρασχεθούν αποτελεσματικές και καλύτερα στοχευμένες αποκρίσεις σε αυτές. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, δεδομένου του ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει αυτή η μορφή επιχειρηματικότητας για την υπέρβαση της κρίσης και τη διασφάλιση δικαίας και βιώσιμης οικονομικής ανάκαμψης.

4.8. Η Ευρώπη βρίσκεται σε στάδιο μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και την ψηφιοποίηση. Η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση αφορούν νέες τεχνολογίες και, συνεπώς, επενδύσεις και καινοτομία, και θα οδηγήσουν σε νέα είδη εργασίας και νέες δεξιότητες. Η βιομηχανική πολιτική πρέπει συνεπώς να έχει ισχυρή κοινωνική διάσταση, καθώς οι ποιοτικές θέσεις εργασίας, η κοινωνική προστασία και οι αποδοτικές δημόσιες υπηρεσίες δημιουργούν ένα περιβάλλον το οποίο διευκολύνει την άνθηση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων.

4.9. Μια σύγχρονη καταναλωτική πολιτική πρέπει να διασφαλίζει ότι οι καταναλωτές διαθέτουν τα δικαιώματα και την προστασία που χρειάζονται. Η ενιαία αγορά καθιστά ευκολότερο για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις της ΕΕ να αγοράζουν και να πωλούν αγαθά και υπηρεσίες πέρα από τα σύνορα, τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός αυτού. Αυτό απαιτεί εμπιστοσύνη στην αγορά, στοχευμένη νομοθεσία και αποτελεσματική επιβολή της. Η πληροφόρηση και η κατάρτιση των καταναλωτών πρέπει επίσης να τους βοηθήσουν να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και να προβαίνουν σε πιο υπεύθυνες και ενημερωμένες επιλογές.

4.10. Είναι απαραίτητο να παρακολουθούνται στενά οι νέες μορφές κατανάλωσης και παραγωγής, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης για ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ανησυχιών και της προστασίας των καταναλωτών και των εργαζομένων, καθώς και θεμάτων που αφορούν την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η κυκλική οικονομία συμβάλλει στην πορεία προς πιο βιώσιμα μοντέλα παραγωγής και κατανάλωσης.

4.11. Οι επιχειρήσεις αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της βιώσιμης Ευρώπης. Η ευρωπαϊκή οικονομία πρέπει να καταστεί περισσότερο καινοτόμος και ανθεκτική. Απαιτούνται διαρκείς βελτιώσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Η ορθή ρύθμιση αποτελεί έναν αποδοτικό ως προς το κόστος τρόπο για τη στήριξη της ανάκαμψης. Θα πρέπει να διασφαλιστούν οι αρχές της καλύτερης ρύθμισης, οι έλεγχοι ανταγωνιστικότητας, ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων και η περιβαλλοντική βιωσιμότητα κατά την εισαγωγή τυχόν νέων μέτρων πολιτικής. Η ανάγκη για ένα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον ισχύει εξίσου για τη ρύθμιση, τη φορολογία και την κατανομή δημόσιας χρηματοδότησης, δεδομένου ότι οι επενδύσεις στην καινοτομία θέτουν τα θεμέλια για την ευρωπαϊκή επιτυχία. Η σύγχρονη βιομηχανική πολιτική απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της ΕΕ σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ. Οι επενδύσεις σε διαχρονικές υποδομές είναι αναγκαίες για τη λειτουργικότητα της ενιαίας αγοράς. Η κατάργηση της διπλής φορολογίας και η ψηφιοποίηση και απλοποίηση των φορολογικών συστημάτων, ειδικότερα στον τομέα του ΦΠΑ, θα ευνοούσαν επίσης τις επενδύσεις και το εμπόριο.

4.12. Ο κανονισμός για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας επιβεβαιώνει τη σημασία της ουσιαστικής συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στην ανάπτυξη των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ΕΟΚΕ ζητεί να θεσπιστούν δεσμευτικές προϋποθέσεις για τέτοιου είδους διαβουλεύσεις, καθώς η συμμετοχή διαφέρει μεταξύ χωρών και περιφερειών, μεταξύ άλλων όσον αφορά άλλα μέσα στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, με βάση ελάχιστα πρότυπα που ορίζονται σε επίπεδο ΕΕ.

4.13. Προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα «κατακρήμνισης» στην οικονομία, να αποτραπεί η επιστροφή σε μέτρα λιτότητας και να ενισχυθούν τα μακροπρόθεσμα οφέλη του σχεδίου ανάκαμψης της ΕΕ, η ΕΟΚΕ ζητεί επιτακτικά να ξεκινήσουν εκ νέου οι διεργασίες επανεξέτασης του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ το συντομότερο δυνατόν. Αντί της «επιστροφής στην κανονικότητα», απαιτούμε μια «στροφή» σε ένα αναθεωρημένο και εκ νέου ισορροπημένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης με γνώμονα την ευημερία, το οποίο δίνει ίδια βαρύτητα σε σειρά βασικών στόχων πολιτικής, όπως είναι η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, η πλήρης απασχόληση και η αξιοπρεπής εργασία, η ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς και η σταθερότητα στα δημόσια οικονομικά. Το εν λόγω πλαίσιο θα πρέπει επίσης να αποφεύγει τις ασύμμετρες επιπτώσεις στα κράτη μέλη και να τονώνει τις παραγωγικές επενδύσεις μέσω της εφαρμογής, για παράδειγμα, ισορροπημένου χρυσού κανόνα. Σε κάθε περίπτωση, η γενική ρήτρα διαφυγής του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης θα πρέπει να παραμείνει ενεργοποιημένη έως ότου μειωθεί σημαντικά η ανεργία και σταθεροποιηθεί η ανάπτυξη σε μια ανοδική πορεία, με εκσυγχρονισμένους δημοσιονομικούς κανόνες οι οποίοι θα τεθούν σε ισχύ τη συνέχεια.

4.14. Η ΕΟΚΕ ζητεί να ενταθούν οι προσπάθειες για την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης, ενός έργου που έχει καθυστερήσει πολύ. Οι ευρωπαϊκές τράπεζες θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην οικονομική ανάκαμψη από την κρίση COVID-19, στηρίζοντας την οικονομία και την απασχόληση. Η ολοκληρωμένη Τραπεζική Ένωση θα συμβάλει επίσης στην κοινωνική ένταξη και στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, πράγμα αναγκαίο για τη διασφάλιση της μελλοντικής ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση της αναλογικότητας των τραπεζικών κανόνων, χωρίς να υπονομεύεται η αποτελεσματικότητα των κανόνων προληπτικής εποπτείας. Η ΕΟΚΕ θεωρεί εξαιρετικά σημαντικό να συνυπολογιστεί το ποικιλόμορφο τοπίο του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα κατά την επανεξέταση των τραπεζικών κανόνων προληπτικής εποπτείας.

4.15. Η Ένωση Κεφαλαιαγορών θα πρέπει να επίσης να παραμείνει ψηλά στον κατάλογο προτεραιοτήτων της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ υποστήριξε τις πρωτοβουλίες που αναφέρθηκαν στο σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών του 2020. Η ΕΟΚΕ ζητεί ουσιαστική στήριξη από τα κράτη μέλη για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης Κεφαλαιαγορών και τονίζει ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε πρωτοβουλίες οι οποίες έχουν στρατηγική σημασία για τη χρηματοδότηση της οικονομίας της Ευρώπης και την κλιματική και ψηφιακή μετάβαση. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να προωθούνται οι βέλτιστες εθνικές πρακτικές με σκοπό τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης των Ευρωπαίων ως προϋπόθεσης για την αποτελεσματικότερη χρήση του υψηλού επιπέδου αποταμιεύσεων στην Ευρώπη. Παράλληλα, η ΕΟΚΕ τονίζει ότι θα πρέπει να προαχθούν περαιτέρω τα ζητήματα που αφορούν το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση και, ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι οι επενδυτές θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αξιόπιστα σχετικά δεδομένα.

4.16. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι, στο πλαίσιο της ψηφιοποίησης της οικονομίας, οι τυχόν αλλαγές στους κανόνες κατανομής των δικαιωμάτων που σχετίζονται με τη φορολόγηση των κερδών μεταξύ των χωρών πρέπει να συντονίζονται σε παγκόσμιο επίπεδο και, ως εκ τούτου, χαιρετίζει τη στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των κρατών μελών και του ΟΟΣΑ/της Ομάδας των 20 (G20) με σκοπό να υποστηρίξουν την εύρεση διεθνούς λύσης. Εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί λύση σε διεθνές επίπεδο, η ΕΕ θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να προχωρήσει αυτόνομα. Η καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής, καθώς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί προτεραιότητα.

4.17. Η πολιτική συνοχής θα διαδραματίζει βασικό ρόλο στη διασφάλιση ισορροπημένης και αποτελεσματικής ανάκαμψης, την προώθηση της σύγκλισης, την καταπολέμηση των ανισοτήτων και τη διασφάλιση ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο. Είναι σημαντικό να διαπληκτούν αποτελεσματικά και έγκαιρα οι διάφοροι πόροι από τα ταμεία συνοχής της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, ούτως ώστε να επιτευχθεί πραγματική ανάκαμψη. Προκειμένου να ανακάμψουμε από την κρίση και να ενισχυθούν η ανθεκτικότητα και η βιωσιμότητα, πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην ίση και δίκαιη κατανομή. Η εδαφική συνοχή θα στοχεύσει επίσης στην πιο ισορροπημένη και βιώσιμη ανάπτυξη, ανάλογα με την περιοχή που ζουν οι πολίτες. Η εστίαση της πολιτικής συνοχής της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 θα πρέπει να παραμείνει η οικονομική ανταγωνιστικότητα μέσω της έρευνας και της καινοτομίας και η ψηφιακή μετάβαση, καθώς και το θεματολόγιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης.

4.18. Στον τομέα των μεταφορών, η διατήρηση ποιοτικών θέσεων εργασίας και κατάλληλων συνθηκών εργασίας αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη διατήρηση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, χωρίς το οποίο δεν μπορεί να διασφαλιστεί η βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του τομέα. Θα πρέπει να διατηρηθούν οι ποιοτικές θέσεις εργασίας και οι κατάλληλες συνθήκες εργασίας και να συνεχιστούν η πρόσληψη και η κατάρτιση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Η ΕΟΚΕ χαίρεται τις εν εξελίξει πρωτοβουλίες της Επιτροπής σχετικά με το θέμα «Γυναίκες και μεταφορές» και ζητεί να αναληφθούν ακόμη περισσότερες δράσεις προκειμένου να επιτευχθεί η ισότητα των φύλων σε αυτόν τον τομέα.

4.19. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει, στο πλαίσιο της στρατηγικής για το κύμα ανακαινίσεων, ένα νέο «πρόγραμμα Erasmus ενεργειακά αποδοτικών ανακαινίσεων 2050», ώστε να προσελκύσει νέους Ευρωπαίους προς νέες θέσεις εργασίας στον κατασκευαστικό κλάδο.

4.20. Ο κοινωνικός πίνακας αποτελεσμάτων θα πρέπει να παρακολουθεί τακτικά την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την εφαρμογή του πυλώνα τόσο στην κοινή έκθεση για την απασχόληση (ΚΕΑ) όσο και στις ανά χώρα εκθέσεις. Θα πρέπει να λειτουργήσει με ενιαίο τρόπο με τον ήδη υφιστάμενο δείκτη επιδόσεων απασχόλησης (ΔΕΑ) και τον δείκτη επιδόσεων κοινωνικής προστασίας (ΔΕΚΠ) οι οποίοι έχουν αναπτυχθεί από τα κράτη μέλη. Οι 14 δείκτες και υποδείκτες του πίνακα (35 συνολικά) θα πρέπει να υποκεινται σε διαρκή αναθεώρηση, με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να προσαρμόζονται στους πολιτικούς στόχους και τις μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες στην Ευρώπη.

4.21. Ένα νέο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο θα πρέπει να επιτύχει τους κοινωνικούς στόχους στο πλαίσιο της παρακολούθησης των κοινωνικών ανισορροπιών προκειμένου να εξισορροπηθεί η κυριαρχία των δημοσιονομικών και των μακροοικονομικών απαιτήσεων. Ο κοινωνικός πίνακας αποτελεσμάτων θα πρέπει να παρακολουθεί και να καλύπτει το σύνολο των δικαιωμάτων και των αρχών που θεσπίζονται στον πυλώνα, αλλά και να περιλαμβάνει βελτιωμένους και νέους μετρήσιμους δείκτες. Πέραν των στατιστικών δεδομένων, αυτοί οι δείκτες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν πτυχές, όπως η πραγματική πρόσβαση σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες, τα εκτελεστά κοινωνικά δικαιώματα, η κοινωνική και εργασιακή ένταξη των μεταναστών, η κάλυψη των συλλογικών διαπραγματεύσεων, η συμμετοχή των κοινωνικών ενδιαφερόμενων φορέων στη διαδικασία του Εξαμήνου και η πρόσβαση σε προγράμματα μαθητείας και σε ποιοτική τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων μεταρρυθμίσεων σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, προωθώντας έτσι κοινωνικές ανά χώρα συστάσεις. Ο αριθμός και η δομή των συστάσεων θα πρέπει να ενδεικνύονται και να εξασφαλίζουν την παρακολούθηση της προόδου που επιτυγχάνεται όσον αφορά τις προτεραιότητες που καθορίζονται στον χάρτη πορείας.

4.22. Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων θα πρέπει να ενισχυθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της ΣΛΕΕ, εξασφαλίζοντάς τους τη δυνατότητα να εκφέρουν γνώμη για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των οικονομικών και των κοινωνικών πολιτικών, αλλά και των πολιτικών απασχόλησης, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές. Η έγκαιρη και ουσιαστική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων είναι απαραίτητη προκειμένου να βελτιωθεί η δραστηριοποίησή τους στο πλαίσιο των εν λόγω πολιτικών, πράγμα το οποίο θα διευκολύνει, με τη σειρά του, την επιτυχή εφαρμογή τους κατά τρόπο ώστε να εξισορροπούνται τα συμφέροντα των εργαζομένων και των εργοδοτών. Η συνεργασία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων μπορεί να αποτελέσει κινητήρια δύναμη για επιτυχίες, βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικές πολιτικές, αλλά και για πολιτικές σχετικές με την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη. Η διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους θα πρέπει να ενισχυθεί μέσω της βελτίωσης της εφαρμογής του πλαισίου της ΕΕ για την ενημέρωση, τη διαβούλευση και τη συμμετοχή, ιδίως στις διαδικασίες αναδιάρθρωσης (*).

5. Μια ισχυρότερη Ευρώπη στον κόσμο

5.1. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, η κοινωνική συνοχή, η οικονομική ανοδική σύγκλιση και η προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας θα πρέπει να αποτελούν τη βάση στην οποία αναπτύσσεται η οικονομία της ζώνης του ευρώ και υποστηρίζεται ο ισχυρότερος διεθνής ρόλος του ευρώ στην προσεχή περίοδο. Αυτό απαιτεί, μεταξύ άλλων, την ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και της Τραπεζικής Ένωσης, καθώς και πρόσθετα μέτρα για την εμβάθυνση του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων ισχυρότερων υποδομών της ευρωπαϊκής χρηματοπιστωτικής αγοράς και σταθερών δεικτών αναφοράς επιτοκίων. Η προώθηση της ευρύτερης χρήσης του ευρώ σε στρατηγικούς τομείς είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να υιοθετήσουν μια πιο ενιαία προσέγγιση στη διεθνή διπλωματία και μια πιο προορατική στάση για την προώθηση των συμφερόντων της ΕΕ στους εν λόγω τομείς, έτσι ώστε να διαμορφωθούν αυξημένες εμπορικές ευκαιρίες.

(*) Βλέπε γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Βιομηχανικές μεταβάσεις» (ΕΕ C 56 της 16.2.2021, σ. 10) και γνωμοδότηση INT/903 με θέμα «Η Πράσινη Συμφωνία χωρίς κοινωνική συμφωνία» (βλέπε σελίδα 23 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

5.2. Όσον αφορά την πολιτική διεύρυνσης, η ΕΟΚΕ προσδοκά ότι οι επόμενες εκδόσεις ανά χώρα θα πρέπει να έχουν σαφή δομή όσον αφορά την παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο οι κυβερνήσεις των Δυτικών Βαλκανίων αντιμετωπίζουν την κοινωνία των πολιτών. Η ΕΟΚΕ πιστεύει σθεναρά ότι η ΕΕ θα πρέπει να επενδύσει επίσης στην ανάπτυξη οριζόντιων δομών της κοινωνίας των πολιτών μέσω της παροχής εμπειρογνομosύνης, τεχνικής υποστήριξης και ευκαιριών για περιφερειακή και διεθνή δικτύωση στους κοινωνικούς εταίρους και άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών από τα Δυτικά Βαλκάνια, μεταξύ άλλων με σκοπό να διασφαλιστεί ότι συμμετέχουν περισσότερο ενεργά στη διαδικασία διεύρυνσης. Προκειμένου να ελέγχεται η διαφάνεια και η λογοδοσία των πολιτικών ελίτ των Δυτικών Βαλκανίων, η ΕΕ θα πρέπει να αναθέτει στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην περιοχή την εκπόνηση τακτικών σκιωδών εκδόσεων σχετικά με την κατάσταση της δημοκρατίας.

5.3. Προκειμένου να οικοδομηθεί εκ νέου η εμπιστοσύνη στη διεύρυνση και να ενισχυθούν οι τρόποι με τους οποίους η ΕΕ προσεγγίζει τους φυσικούς συμμάχους της στην περιοχή, η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η ΕΕ θα πρέπει να δώσει τη δυνατότητα σε πολιτικούς ηγέτες και πολίτες από τα Δυτικά Βαλκάνια να συμμετέχουν στις δραστηριότητες και τις συζητήσεις που διεξάγονται στο πλαίσιο της διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης, σε συμβουλευτική βάση. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μπορούν να αξιοποιούν πόρους της τοπικής κοινωνίας των πολιτών και να ζητούν τη συνδρομή των αντιπροσωπειών της ΕΕ στην περιοχή με στόχο την κινητοποίηση των πολιτών στις χώρες εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων, ούτως ώστε οι εν λόγω πολίτες να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε πλατφόρμες στις οποίες πολίτες της ΕΕ θα ανταλλάσσουν απόψεις κατά τη διάρκεια της διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης.

5.4. Όσον αφορά την ανατολική εταιρική σχέση, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η ΕΕ αποτελεί πρωτίστως μια ένωση αξιών και, συνεπώς, οι σχέσεις με τις γείτονες χώρες θα πρέπει να βασίζονται στις ίδιες αξίες και σε προϋποθέσεις. Η ΕΟΚΕ δεσμεύεται να συνεχίσει να συμμετέχει ενεργά στην οικοδόμηση ισχυρότερων και δημοκρατικότερων κοινωνιών στις γειτονικές χώρες, στις οποίες οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα μπορούν να λειτουργούν ελεύθερα.

5.5. Στο πλαίσιο της επιδείνωσης των σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να στηρίζει τις σχέσεις με την κοινωνία των πολιτών της Ρωσίας.

5.6. Όσον αφορά την οικοδόμηση κατάλληλων συνθηκών ώστε να μπορεί η κοινωνία των πολιτών να συμμετέχει στη διεθνή σκηνή, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να εξετάζει με ποιον τρόπο θα ενισχυθεί ο ρόλος των εθνικών συμβουλευτικών ομάδων. Είναι απαραίτητο να διασφαλιστούν επαρκή μέσα και πόροι προκειμένου οι εν λόγω ομάδες να υποστηριχθούν στην εκτέλεση των λειτουργιών παρακολούθησης και των συμβουλευτικών λειτουργιών τους, ιδίως υπό το πρίσμα των εθνικών συμβουλευτικών ομάδων νέας γενιάς, οι οποίες θα έχουν πολύ ευρύτερο πεδίο αρμοδιοτήτων. Η ΕΟΚΕ θα εγκρίνει τη συμβολή της σε αυτή την υποστήριξη. Αναμένουμε ότι το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2022 θα καλύψει την ανάγκη της ΓΔ Εμπορίου όσον αφορά την υλοποίηση ορισμένων από τις συστάσεις που προκύπτουν από τις ενισχυμένες εποικοδομητικές συζητήσεις με την ΕΟΚΕ και τις εθνικές συμβουλευτικές ομάδες το 2021. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) ενίσχυσε πρόσφατα τη συνεργασία του με την κοινωνία των πολιτών πέρα από τα ετήσια δημόσια φόρουμ και οι εν λόγω προσπάθειες συνεισφέρουν σημαντικά στη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και τη δημοκρατία στο πολυμερές εμπορικό σύστημα. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικό περιθώριο για βελτίωση. Η ΕΟΚΕ προσδοκά τις εξελίξεις σε συνέχεια της δέσμευσης της Επιτροπής όσον αφορά την ενίσχυση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών σε πολυμερές επίπεδο, ιδίως τη δράση 6 του πρόσφατου σχεδίου δράσης 6 σημείων της Ομάδας της Οττάβας.

5.7. Η ΕΕ αποτελεί βασικό παράγοντα στο διεθνές εμπόριο και πρέπει να συμπεριφέρεται ανάλογα στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης εμπορικών συμφωνιών με διεθνείς εταίρους, ούτως ώστε να διατηρήσει τον ηγετικό της ρόλο στον καθορισμό της οικονομικής ημερήσιας διάταξης, προωθώντας τις βασικές της αρχές, τα κοινωνικά και εργατικά πρότυπα και τις αξίες της (κράτος δικαίου, θεμελιώδη δικαιώματα και δημοκρατικές αρχές). Η ολοκλήρωση των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων, η επικύρωση και υλοποίηση των τελικών συμφωνιών και η έναρξη νέων διαπραγματεύσεων αποτελούν αναγκαία μέσα για την αξιοποίηση παγκόσμιων ευκαιριών. Η ΕΕ πρέπει επίσης να συμβάλει στην ενίσχυση της πολυμέρειας και στην υποστήριξη του ρόλου του ΠΟΕ, καθώς και του εκσυγχρονισμού του.

5.8. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η ΕΕ πρέπει να αποκτήσει αυτονομία στην ανάπτυξη ευρωπαϊκής υποδομής δεδομένων και νέων ψηφιακών τεχνολογιών. Μεταξύ της Κίνας και των ΗΠΑ, η ΕΕ πρέπει να είναι ανεξάρτητη και να επενδύσει σε τεχνολογία επόμενη γενιάς. Η ΕΕ πρέπει να αναπτύξει το δικό της όραμα και στρατηγική για ψηφιακή κυριαρχία, παραμένοντας ταυτόχρονα ανοικτή στο ελεύθερο εμπόριο και υποστηρίζοντας το πολυμερές σύστημα. Θα πρέπει να εστιάσει στρατηγικά στη δημιουργία υποδομών, κυβερνοασφάλειας, υπολογιστικού νέφους, βασικής τεχνολογίας γενικής εφαρμογής και δεδομένων και να πείσει τους παγκόσμιους εταίρους μέσω της ποιότητας των προτύπων και των προϊόντων της. Η εξασφάλιση επισιτιστικής ασφάλειας, ισχυρής αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και αγροδιατροφικής αειφορίας για την ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί προτεραιότητα της Επιτροπής.

5.9. Η ΕΟΚΕ προτείνει ότι το εμπόριο, οι επενδύσεις και οι οικονομικές συμφωνίες της ΕΕ θα πρέπει:

— να ενσωματώνουν τα κοινωνικά, εργατικά και σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη πρότυπα στους κανόνες του ΠΟΕ και άλλων οργανισμών που σχετίζονται με τον ΟΗΕ και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να συμβάλουν ουσιαστικά στην οικοδόμηση μιας νέας δίκαιης οικονομικής και εμπορικής τάξης και μιας δίκαιης έξυπνης παγκοσμιοποίησης·

- να περιλαμβάνουν ένα κεφάλαιο με ρήτρες σχετικά με φορολογικά αδικήματα, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό, και όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ των φορολογικών αρχών·
- να περιλαμβάνουν μηχανισμό ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός των εργασιακών προτύπων και των κυρώσεων για παραβιάσεις των εργασιακών δικαιωμάτων⁽⁸⁾. Ο μηχανισμός αυτός πρέπει να βασίζεται σε συμφωνημένα πρότυπα που θα επιβάλλονται μέσω αναλογικών, αποτελεσματικών και αποτρεπτικών κυρώσεων, και να θεσπιστεί μέσω δεσμευτικής νομοθεσίας που θα περιέχει σαφείς ορισμούς των δικαιωμάτων και αναλογικές υποχρεώσεις αναφοράς·
- να ενσωματώνουν την πλήρη και πραγματική συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών και των κοινωνικών εταίρων στη διαπραγματευτική διαδικασία και στα επόμενα στάδια της παρακολούθησης και της αξιολόγησης του αντικτύπου των συμφωνιών (Εσωτερικές Συμβουλευτικές Ομάδες).

5.10. Η ΕΟΚΕ ζητεί να συνεργαστεί ενεργά η ΕΕ με τις ΗΠΑ για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας του Παρισιού για το κλίμα, καθώς οι ΗΠΑ δραστηριοποιούνται εκ νέου στον τομέα του κλίματος. Ειδικότερα στην παρούσα φάση όπου οι σχέσεις με την Κίνα γίνονται πιο προβληματικές εξαιτίας της εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής της Κίνας, η ισχυρή σύνδεση ΕΕ-ΗΠΑ έχει μεγάλη σημασία, και όχι μόνο στον τομέα του κλίματος.

5.11. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η στρατηγική εταιρική σχέση ΕΕ-Κίνας βρίσκεται υπό πίεση λόγω της επιδεινούμενης κατάστασης στο Χονγκ Κονγκ, της συρρίκνωσης του πεδίου δράσης της κοινωνίας των πολιτών και της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα, ιδίως όσον αφορά τους Ουιγούρους. Η ΕΟΚΕ καλεί, επομένως, την Επιτροπή να αξιοποιήσει όλες τις διπλωματικές και πολιτικές δυνατότητες για να βελτιώσει την κατάσταση των πολιτών στο Χονγκ Κονγκ και των μειονοτήτων στην Κίνα. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΟΚΕ ζητεί μετ' επιτάσεως από την Επιτροπή να καταθέσει το συντομότερο δυνατό πρόταση για τη θέσπιση μοναδικής ενωσιακής στρατηγικής (σε πλήρη συνέπεια με τις ευρωπαϊκές πολιτικές μεταφορών, ανταγωνισμού, επενδύσεων, ανθρωπίνων και εργατικών δικαιωμάτων, ασφαλείας κ.λπ.) που θα απαντά με διαφορετική πρωτοβουλία στα κράτη μέλη της ΕΕ που συνδέονται με την πρωτοβουλία «Μία Ζώνη — Ένας δρόμος».

5.12. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την ανάγκη για «εντατικοποίηση της διεθνούς δράσης για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή», όπως αναφέρει η Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να έχουμε υπόψη ότι εκτός ΕΕ, λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και μικρά αναπτυσσόμενα νησιωτικά κράτη πλήττονται σοβαρότερα από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Για τον λόγο αυτό επιμένουμε ότι η ΕΕ, ως μέλος της στρατηγικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αφρικής, πρέπει να συνεργαστεί με τις χώρες που απειλούνται περισσότερο στην Αφρική διότι, όπως σωστά παραθέτει η Επιτροπή την εκτίμηση της Παγκόσμιας Τράπεζας, στην υποσαχάρια Αφρική και μόνο, η κλιματική αλλαγή μπορεί να προκαλέσει τη μετανάστευση έως και 70 εκατομμυρίων ατόμων έως το 2050.

5.13. Η περιοχή της Μεσογείου θα πρέπει να καταστεί εκ νέου νευραλγικό κέντρο της Ευρώπης, όπως ήταν επί αιώνες, μια περιοχή αφιερωμένη στις ανταλλαγές ανθρώπων, αγαθών και πολιτισμών. Η ΕΟΚΕ ζητεί να εδραιωθεί εκ νέου ο στρατηγικός ρόλος της Μεσογείου προκειμένου να επιτραπεί μια πολιτική γειτονίας ικανή να εξασφαλίσει διαδικασίες ειρήνευσης και βιώσιμη οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική ανάπτυξη.

6. Προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας

6.1. Η δυναμική κοινωνία των πολιτών βρίσκεται στο επίκεντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο τρόπος ζωής μας χαρακτηρίζεται από μια αίσθηση ισοτιμίας, δικαιοσύνης και αλληλεγγύης και την κατανόηση της ανάγκης για συμβολή στο κοινό καλό προς όφελος όλων. Δεδομένου ότι η κρίση COVID-19 είχε ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις σε ορισμένες κοινωνιακές ομάδες όπως τις γυναίκες, τους νέους και τους μετακινούμενους πολίτες της ΕΕ, οι οποίοι βιώνουν έναν «διπλό εγκλεισμό», είναι πλέον πιο σημαντικό από ποτέ να διαδραματίσουν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών κεντρικό ρόλο στη συμβολή στην ενίσχυση αυτού του τρόπου ζωής και θα πρέπει να θεωρούνται σύμμαχοι στην προστασία, την προώθηση και τη διατήρηση τους τρόπου ζωής μας, με βάση τη συμμετοχικότητα και τον σεβασμό των άλλων. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να παράσχει στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών κατάλληλη, στοχευμένη στήριξη και αναγνώριση και, κατ' αυτόν τον τρόπο, αυτές να διατηρήσουν τον χώρο τους και το δημοκρατικό δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, το οποίο είναι απαραίτητο για τον τρόπο ζωής μας.

6.2. Ένα από τα κύρια διδάγματα της κρίσης του κορονοϊού είναι ότι τα συστήματα υγείας σχεδόν σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα πρέπει να ενισχυθούν, με εστίαση στην πρόληψη και διασφάλιση της πρόσβασης όλων των πολιτών σε δημόσιες δομές υγείας, βασικές υπηρεσίες υγείας, συμπεριλαμβανομένων των εμβολίων, και μακροχρόνια φροντίδα. Η κατάσταση των ατόμων σε εγκαταστάσεις παροχής φροντίδας απαιτεί ιδιαίτερη και επείγουσα προσοχή. Παρότι η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη αποτελεί εθνική ευθύνη, η εξάπλωση του ιού δεν γνωρίζει σύνορα και απαιτεί κοινές αποκρίσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

⁽⁸⁾ Βλέπε γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Υποχρεωτική δέουσα επιμέλεια» και νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια και την εταιρική λογοδοσία (ΕΕ C 429 της 11.12.2020, σ. 136).

6.3. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ανάκτηση θέσεων εργασίας και την καταπολέμηση των ανισοτήτων και της φτώχειας στο πλαίσιο των διεργασιών ανάκαμψης, και να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων, όπως είναι τα παιδιά που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, τα άτομα με αναπηρία, οι εργαζόμενοι σε άτυπες μορφές απασχόλησης, τα άτομα σε περιθωριοποιημένες περιοχές, οι μετανάστες και οι εθνοτικές μειονότητες, μέσω ενεργών πολιτικών χωρίς αποκλεισμούς. Η φτώχεια εν γένει και η φτώχεια εντός της εργασίας εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικά προβλήματα σε πολλά κράτη μέλη. Απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών για την αντιμετώπιση αυτών των ανησυχιών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για αποτελεσματικά συστήματα ενεργητικής ένταξης, σε συνδυασμό με βασικές κοινωνικές υπηρεσίες που διευκολύνουν την εργασία.

6.4. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στα παιδιά και τους νέους, καθώς αυτή η γενιά θα πληρώσει το τεράστιο δημόσιο χρέος το οποίο δημιουργούν τώρα οι χώρες προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της πανδημίας. Δεν μπορούμε να παραβλέψουμε τις προκλήσεις που συνδέονται με την ενεργό συμμετοχή τους στην κοινωνία και στην αγορά εργασίας.

6.5. Η μετανάστευση εξακολουθεί να αποτελεί ζήτημα προτεραιότητας εξαιτίας των επιπτώσεών της στην κοινωνία και την οικονομία της ΕΕ (απασχόληση, ένταξη, έλεγχος συνόρων και καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του λαϊκισμού και των διακρίσεων). Η πανδημία COVID-19 οξύνει την τρωτότητα των μεταναστών λόγω προσωπικών, κοινωνικών, διαρθρωτικών και σχετικών με την κατάστασή τους παραγόντων, όπως συνέβη και σε προηγούμενες οικονομικές κρίσεις. Πρέπει να αναπτυχθούν πιο βιώσιμες και ασφαλείς νόμιμες οδοί για είσοδο στην ΕΕ και να δοθεί προσοχή στην αποδοτική χρήση μηχανισμών που ήδη υπάρχουν, ώστε το ισχύον σύστημα ασύλου να ισορροπήσει ανάμεσα στην ασφάλεια και την αλληλεγγύη. Παράλληλα, είναι σημαντικό να καταρρίπτονται οι ψευδείς ειδήσεις και αντιλήψεις και να καταπολεμηθεί η ρητορική μίσους και η αντιμεταναστευτική πολιτική ρητορική. Αυτό θα βοηθήσει στην καταπολέμηση του ρατσισμού, της ριζοσπαστικοποίησης, της ξενοφοβίας και των διακρίσεων.

6.6. Η διατλαντική εταιρική σχέση βασίζεται στις ιστορικά κοινές αξίες μας. Είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν οι παγκόσμιες προκλήσεις και να διατηρηθεί η παγκόσμια τάξη. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να αξιοποιήσει την ανανεωμένη διατλαντική εταιρική σχέση για να αντιμετωπίσει τις τρέχουσες πρωτόγνωρες παγκόσμιες προκλήσεις, μεταξύ άλλων την άνοδο της Κίνας και άλλων παγκόσμιων παραγόντων των οποίων οι δράσεις δεν διέπονται από τις ίδιες δημοκρατικές αρχές. Ζητεί επίσης την πλήρη συμμετοχή της ΕΕ στην επικείμενη σύνοδο κορυφής για τη δημοκρατία η οποία ανακοινώθηκε από τον πρόεδρο Μπάιντεν, καθώς και την ισχυρή συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών.

7. Μια νέα ώθηση για την ευρωπαϊκή δημοκρατία

7.1. Ιδιαίτερης προσοχής χρήζει ο τρόπος με τον οποίο νομοθετεί η ΕΕ («βελτίωση της νομοθεσίας») και η ανάγκη να υπάρχει ένα ευρωπαϊκό νομοθετικό όργανο το οποίο είναι σε θέση να υπηρετεί καλύτερα τα συμφέροντα των πολιτών και των επιχειρήσεων. Η νομοθετική διαδικασία της ΕΕ πρέπει να είναι περισσότερο διαφανής, περισσότερο ανοικτή στη συμβολή των ενδιαφερόμενων μερών και περισσότερο κατανοητή.

7.2. Η συμμετοχή όλων των πολιτών, μέσω οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, ενώσεων και δικτύων, θα θέσει τη διαδικασία ανάκαμψης και αναδιαμόρφωσης του μέλλοντος της Ευρώπης σε μια πραγματικά δημοκρατική βάση. Η ΕΟΚΕ, επομένως, πιστεύει ότι τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι κανείς δεν θα αφεθεί στο περιθώριο αυτής της περίπλοκης διαδικασίας, και ιδίως οι πιο ευάλωτοι. Αυτό σημαίνει ότι θα μπορούν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να αποτελούν βασικούς και ίσους εταίρους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η καλύτερη εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 2 της ΣΕΕ σχετικά με τον διάλογο με την κοινωνία των πολιτών είναι πλέον πιο απαραίτητη από ποτέ. Η ΕΟΚΕ φρονεί πως ένα μέσο προς τούτο θα ήταν η προσθήκη τέταρτου πυλώνα στο Ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία, με ισχυρή έμφαση και σαφή στρατηγική για την ενεργή συμμετοχή των πολιτών.

7.3. Οι ευρωπαϊκές θεμελιώδεις αρχές του άρθρου 2, όπως η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου του χώρου της κοινωνίας των πολιτών, συνδέονται στενά μεταξύ τους. Η έκθεση για το κράτος δικαίου και το σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία θα πρέπει να διασυνδέονται και να παρακολουθούν ζητήματα που αφορούν τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών. Η ΕΟΚΕ θεωρεί σκόπιμο να δώσει συνέχεια η Επιτροπή στα εν λόγω σχέδια δράσης και να αναπτύξει ισχυρότερους μηχανισμούς για την υπεράσπιση αυτών των αρχών και του χώρου της κοινωνίας των πολιτών. Όταν η εθνική νομοθεσία έρχεται σε σύγκρουση με την ενωσιακή νομοθεσία, θα πρέπει να κινείται διαδικασία επί παραβάσει.

7.4. Η ΕΟΚΕ προσβλέπει στα σχέδια της Επιτροπής του 2022 για μια νέα πρωτοβουλία για τον κοινωνικό διάλογο, αλλά παροτρύνει την Επιτροπή να τον διευρύνει ως «διάλογο της κοινωνίας των πολιτών», ούτως ώστε όπου αυτό είναι επιθυμητό οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών πέραν των παραδοσιακών κοινωνικών εταίρων να μπορούν επίσης να συμμετάσχουν στο διάλογο, προκειμένου η κοινωνία των πολιτών να τεθεί σε ισότιμη βάση με τους κοινωνικούς εταίρους στη διαδικασία χάραξης πολιτικής.

7.5. Η οικονομική ύφεση που προκλήθηκε από την πανδημία έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ισότητα των φύλων, τόσο κατά τη διάρκεια της ύφεσης όσο και κατά την επακόλουθη ανάκαμψη. Η πανδημία καθαυτή οξύνει τις ανισορροπίες μεταξύ των φύλων. Για αυτόν τον λόγο, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι απολύτως αναγκαίο να εντάσσονται η ισότητα μεταξύ των φύλων και η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου σε όλες τις διαστάσεις της θέσπισης και της εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας.

7.6. Τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου αποτελούν τον πυρήνα των ευρωπαϊκών αξιών· ισχύουν ανά πάσα στιγμή και σε κάθε τόπο της ΕΕ και δεν μπορούν συνεπώς να τίθενται προσωρινά υπό αναστολή. Παρότι η απάντηση στην τρέχουσα κρίση πρέπει να είναι ταχεία και δικαιολογεί ορισμένα έκτακτα και περιορισμένης διάρκειας μέτρα, τα μέτρα αυτά δεν μπορούν να αντιβαίνουν στο κράτος δικαίου ούτε να θέτουν σε κίνδυνο τη δημοκρατία, τη διάκριση των εξουσιών και τα θεμελιώδη δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να είναι σε επαγρύπνηση σχετικά με αυτό το θέμα και, όταν απαιτείται, να δραστηριοποιείται ενεργά όταν παραβιάζονται αυτές οι αξίες. Παράλληλα, η Επιτροπή θα πρέπει να ενσωματώσει το θεματολόγιο των θυμάτων σε όλα τα προγράμματα χρηματοδότησης της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ενωσιακών πόρων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει την πρότασή της για μια φιλόδοξη στρατηγική επικοινωνίας, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα, το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία.

7.7. Τα νέα μέσα της ΕΕ για την προστασία και την προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου, για παράδειγμα ο νέος κύκλος επανεξέτασης του κράτους δικαίου και ο νέος μηχανισμός για τη χορήγηση χρηματοδότησης της ΕΕ υπό την προϋπόθεση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου, πρέπει να εφαρμοστούν κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την ταχεία και αποτελεσματική αξιοποίησή τους. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ ζητεί να ενισχυθεί ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών στον κύκλο επανεξέτασης του κράτους δικαίου και σε ένα φόρουμ ενδιαφερόμενων μερών.

7.8. Η φιλανθρωπία και η κοινωνία των πολιτών θα διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην προώθηση βασικών τομέων ευρωπαϊκής πολιτικής και θα μπορούσαν να συμβάλουν ακόμη περισσότερο εάν λειτουργούσαν σε ένα καλύτερο περιβάλλον. Η νέα πολιτική της ΕΕ για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας πρέπει να βασίζεται στους κινδύνους και να είναι αναλογική προς τους κινδύνους που επιδιώκει να αντιμετωπίσει και δεν πρέπει να περιορίζει αδικαιολόγητα το νόμιμο δημόσιο συμφέρον και το φιλανθρωπικό έργο.

7.9. Όπως παρατηρείται σε μόνιμη βάση, είναι απόλυτα σαφές ότι απαιτείται η ανάληψη περαιτέρω δράσης, μεταξύ άλλων βεβαίως από την Επιτροπή, προκειμένου να επιτευχθούν ελεύθερα και πολυφωνικά μέσα μαζικής επικοινωνίας και ποιοτική ανεξάρτητη δημοσιογραφία, καθώς και αποτελεσματική ρύθμιση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ιδίως για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της ρύθμισης των διαδικτυακών πολιτικών διαφημίσεων και της ευθύνης για το περιεχόμενο.

Βρυξέλλες, 9 Ιουνίου 2021.

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Christa SCHWENG